

Misiunea de Observare Promo-LEX a alegerilor locale generale din 5 (19) noiembrie 2023: Deschiderea secțiilor de votare.

În ziua celui de-al doilea tur de scrutin, Misiunea Promo-LEX de Observare (MO) a delegat câte un observator pe termen scurt static în 175 secții de votare (SV) din cele 620 SV deschise și preconizate a fi monitorizate. Celelalte 445 SV vor fi observate de 50 echipe mobile (a câte doi observatori). Amintim că, în cadrul a 609 secții de votare se desfășoară turul doi de scrutin, iar în cazul a 11 secții – votarea repetată.

Date generale privind deschiderea secțiilor de votare

Informația privind deschiderea secțiilor de votare a fost cumulată în baza a 225 de rapoarte ale observatorilor.

Potrivit observatorilor, marea majoritate a SV **219 (97.3%)** și-au început activitatea la timp, la ora 7:00, cu excepția a **6 SV (2,7%)**, care au fost deschise cu întârzieri ne semnificative, de până la 10 minute. În **4 SV (1.2%)** camera video nu a fost activată de la demararea operațiunilor electorale privind deschiderea secției de votare. În **65 SV (28.9%)** nu a fost asigurată solemnitatea procesului de votare prin intonarea imnului de stat la deschiderea secției de votare și afișarea în secție a drapelului de stat. Iar în **78 SV (34.7%)** nu este asigurat agentul termic.

Incidente semnalate la deschiderea secțiilor de votare

Până la ora 10.00, MO Promo-LEX a recepționat și a procesat **21 de incidente.**

Agitație electorală sau PR negru în perimetrul de 100 m și/sau în incinta secției de votare pentru a determina alegerea alegătorilor – 1 caz:

SV 2/11 Bălți. Reprezentantul unui concurent s-a prezentat cu o mapă transparentă în care se vedea un pliant electoral. Nimeni din membrii BESV nu au observat și respectiv nu au reacționat.

Prezența materialelor de publicitate, afișaje, panouri electorale din raza secției de votare (100 metri de la localul secției) – 2 cazuri:

SV 23/38 Nisporeni, Vărzărești. În raza de 100 m de la SV au fost observate materiale de agitație electorală. Deși se pare că s-a încercat înlăturarea lor, poza cu echipa unui concurent a rămas. Potrivit observatorului, ulterior, președinta BESV a dispus înlăturarea materialului de agitație.

SV 4/27 Maximovca, Anenii Noi. Pe un panou publicitar aflat în

apropierea secției de votare, observatorul a identificat pliante A4, cu mesaj electoral, în favoarea unui concurent.

Prezența nejustificată a persoanelor neautorizate în incinta secției de votare sau în raza de 100 m – 2 cazuri:

SV 15/3 Dubăsari, Corjova. În raza de 100 m de la SV au fost observate două doamne (observate și la primul tur de scrutin din 5 noiembrie 2023) care discută cu alegătorii până și după exercitarea de către aceștia a dreptului la vot. Una dintre doamne este bunica reprezentantului unui concurent.

SV 25/45 Orhei, Mălăiești. Timp de 18 min președinta BESV a discutat în incinta secției de votare cu o persoană neidentificată.

Înteruperea pe parcursul zilei votării a procesului de filmare a operațiunilor electorale – 3 cazuri:

SV 25/81 Orhei, Vâșcăuți. Deși instalată și pornită, camera nu înregistrează procesul de votare.

SV 25/45 Orhei, Mălăiești. Timp de 10 min (08:03 – 08:14) camera nu a înregistrat procesul de filmare din cauza unei defecțiuni a prizei electrice. Problema a fost remediată.

SV 31/8 Cot, Șoldănești. A avut loc întreruperea procesului de filmare din cauza unei defecțiuni a prelungitorului la care este conectată camera de filmat. Acest lucru fost observat de către membrii BESV la orele 08:45.

Deficiențe în funcționarea SIAS Alegeri (suspendarea funcționării; situații când SIAS Alegeri indică faptul că alegătorul a votat, iar acesta susține că nu a votat) – 3 cazuri:

SV 4/34 Anenii Noi, Speia. Până la orele 07:10 operatorii nu s-au putut conecta la sistemul SIASA.

SV 25/67 Sămănanca, Orhei. În momentul deschiderii secției de

votare, la orele 06:57 a fost depistată lipsa conexiunii de internet la ambii operatori SIAS. Aceștia au început să înregistreze oamenii ce vin la vot, pe suport de hârtie. S-a telefonat la CEC pentru a se remedia problema. La 7.15, la momentul părăsirii secției de votare de către echipa mobilă, problema nu era soluționată.

SV 4/34 Anenii Noi, Speia. Timp de 10 min (09:15 – 09:25) SIASA nu a funcționat deoarece nu era conexiune la internet. Între timp alegătorii și-au exprimat votul fiind incluși pe hârtie, cu ideea ca ulterior să fie introduși în sistem.

Încălcări ale secretului votului (fotografierea buletinelor de vot etc.) – 3 cazuri:

SV 11/33 Cimișlia, Lipoveni. La ora 8:04 o alegătoare a fotografiat buletinul (s-a observat blițul în momentul ce a făcut poza). La verificarea telefonului de către alt observator/reprezentant poza nu a fost găsită în galeria telefonului.

SV 15/3 Dubăsari, Corjova. Reprezentantul unui concurent o fost observat în timp ce se afla în spatele operatorilor și verifica după listele sale persoanele care intră în SV. Președinta BESV i-a făcut observație însă acesta nu a reacționat.

SV 01/276, Chișinău, Bubuieci. Cabinele de vot sunt amplasate astfel, încât nu asigură secretul votului, fiind posibilă observarea procesului de aplicare a ștampilei de alegător (partea deschisă a cabinelor nu este spre perete). Președintele BESV a argumentat că amplasarea cabinelor este totuși bună.

Urnele de vot nu au fost sigilate potrivit procedurilor legale/ ruperea/ deteriorarea sau absența sigiliilor pe urnele de vot – 6 cazuri:

SV 9/6 Călărași, Călărași. Urnele de vot nu au fost sigilate

potrivit procedurilor. Urna staționară a fost sigilată cu 3 sigilii, iar urna mobilă a fost sigilată greșit (sigiliul aplicat pe partea de sus și nu lateral).

SV 12/7 Criuleni, Mălăieștii Noi. Urnele de vot staționare nu au fost sigilate potrivit procedurilor, fiecareia fiindu-i aplicate doar câte două sigiliu.

SV 01/276, Chișinău, Bubuieci. Urnele de vot staționare au fost sigilate doar cu 3 sigilii.

SV 11/35 Schinoșica, Cimișlia. La momentul deschiderii secției de votare urna de vot mobilă nu a fost sigilată complet (sigiliul atârna de acesta). Membrii BESV nu au dat atenție acestui fapt, iar la părăsirea de către observatori a SV, la orele 7:30, urna mobilă încă nu fusese sigilată.

SV 8/10 Capaclia, Cantemir. Urna staționară a fost sigilată doar cu 3 sigilii. Membrii BESV nu au reacționat nici într-un fel această situație.

SV 9/12 Buda, Călărași. Urna de vot mobilă nu a fost sigilată. Președinta BESV a comunicat că urna va fi sigilată înainte de a porni în localitate.

Altele – 1 caz:

SV 36/27, UTAG, Vulcănești. La ora 7 dimineața, în incinta SV nu este energie electrică din cauza condițiilor meteo. Către 8.30 a fost restabilită furnizarea curentului electric. Procesul de votare nu a fost suspendat.

Comunicatul este elaborat în cadrul Misiunii de observare a alegerilor locale generale din 5 (19) noiembrie 2023, desfășurată de Asociația Promo-LEX cu suportul financiar al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin Programul „Democrație, Transparență și Responsabilitate” și al Uniunii Europene prin Proiectul „Consolidarea cadrului legislativ electoral și evaluarea

implementării acestuia în timpul alegerilor locale generale din 2023”.

Opiniile exprimate în rapoartele și comunicatele publice ale MO Promo-LEX aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor sau partenerilor. Conținutul acestui document poate fi supus revizuirilor redacționale.

În cazul în care apar discrepanțe între textul în limba română și traducerea acestuia în altă limbă, prevalează prevederile stabilite de textul în limba română.